

Intervenció educativa amb alumnat amb altes capacitats.

Panoràmica general des de l'escola inclusiva a Catalunya.

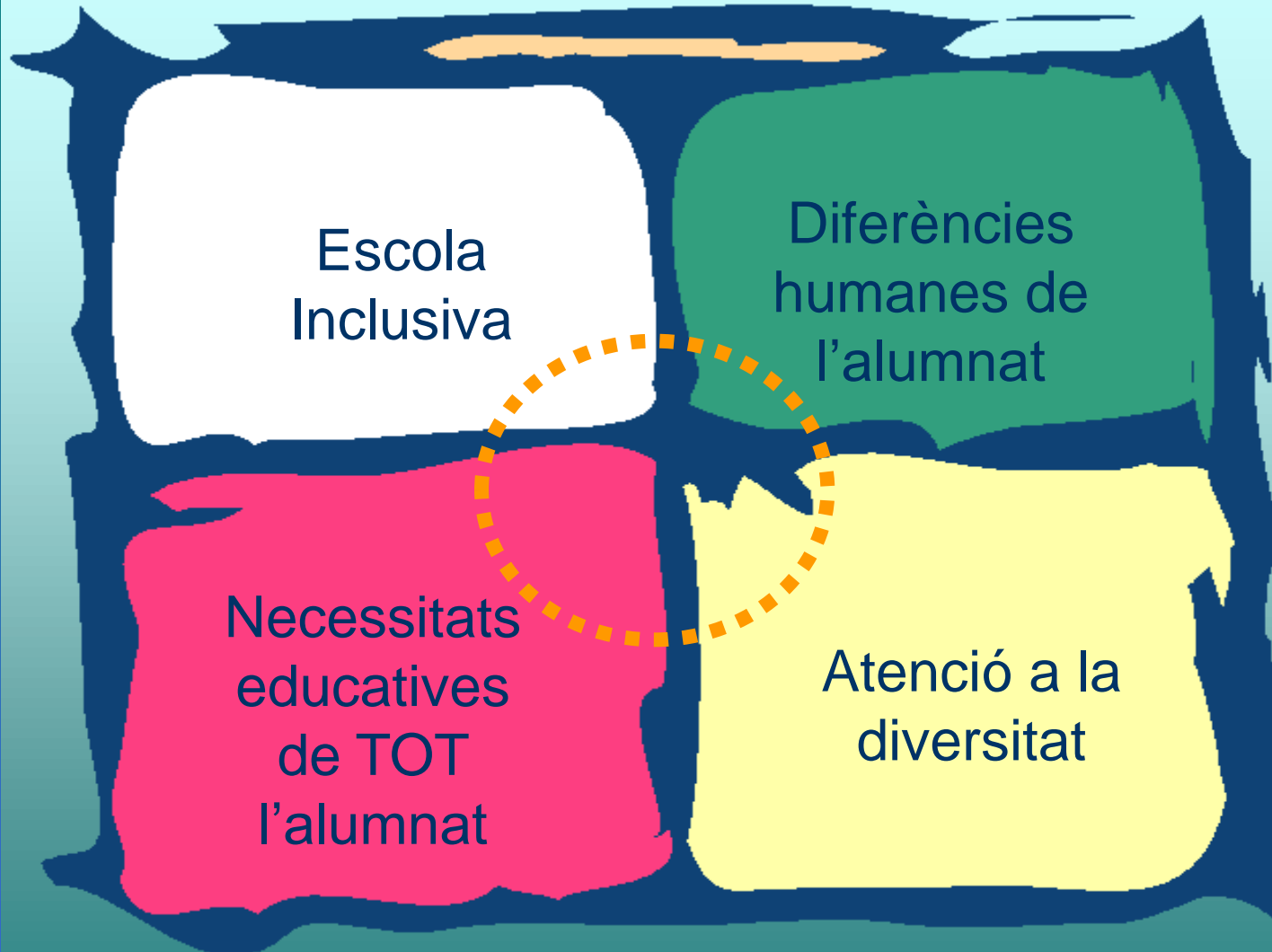
Gemma Vilaseca González

Universitat de Barcelona , 29 d' Octubre de 2008

Índex

- **1. COMPLEMENTACIÓ**
Escola inclusiva – Normalització de les diferències - Atenció a la diversitat.
- **2. Consideracions prèvies.**
- **3. Diagnòstic de la situació real a Catalunya sobre la intervenció educativa amb alumnat amb altes capacitats.**
- **4. Experiència educativa i recerca des de l'escola. Model d'actuació comarcal. Fundació Oms.**
- **5. Panoràmica general a l'estranger.**

1. Complementació:

- L'escola té que aprendre a redefinir els seus conceptes i pràctiques educatives contemplant les diferents necessitats educatives de tot l'alumnat.

2. Consideracions prèvies:

- Existeixen alumnes que aprenen amb capacitat i ritme d'aprenentatge diferent.
 1. *Coneixen les escoles la capacitat d'aprenentatge del seu alumnat?*
 2. *Tenim a les escoles procediments sistemàtics per detectar les capacitats i necessitats educatives de l'alumnat?*
 3. *Som conscients de que l'alumnat necessita una atenció educativa específica o adaptada a cada cas, un cop detectada?*
 4. *Podem dir al professorat que té cert nombre d'alumnes que per les seves característiques cal atendre'ls de forma diversificada, resolent-ho amb els mateixos recursos disponibles?*

2. Consideracions prèvies:

- Qualsevol escola que pretengui una educació de qualitat, és precís que es plantegi qüestions sobre quina capacitat tenen i com aprenen els alumnes.
- Parlar d'alumnat amb altes capacitats és una forma simplificada de descriure la realitat des de l'escola. Com a alumnat, al igual que altre alumnat amb factors que limiten apreciablement l'aprenentatge, és un grup força heterogeni.
- L'escola té un nucli bàsic d'aprenentatges que poden ser apresos per la majoria d'alumnat a un ritme similar, molts altres presenten temps d'aprenentatges diversos i nivells de maduració intel·lectual diferents que fan que l'ensenyament dirigit al grup no cobreixi òptimament les seves necessitats educatives.

Però aquest últim aspecte, a l'hora de diversificar es sol entendre millor quan es tracta d'alumnat amb dèficits apreciables en l'aprenentatge i/o capacitat.

3. Diagnòstic de la situació real a Catalunya sobre la intervenció educativa amb alumnat amb altes capacitats.

OBJECTIU GENERAL: *Estudiar les actituds i pràctiques educatives del professorat cap a l'alumnat amb necessitats educatives associades a les altes capacitats.*

Mostra: *305 professors i professores de centres públics i concertats d'educació Infantil, Primària, i Secundària de Catalunya. Es va utilitzar una tècnica de mostreig accidental.*

Mètode d'investigació: *Es va optar per una metodologia no experimental o ex-post-facto de perspectiva empírico-descriptiva.*

Estratègies de recollida d'informació:

Un qüestionari que es va elaborar específicament per caracteritzar la mostra seleccionada.

Una Escala d' actituds per analitzar l'actitud del professorat davant les necessitats educatives de les Altes Capacitats i la seva educació.

3. Diagnòstic de la situació real a Catalunya sobre la intervenció educativa amb alumnat amb altes capacitats.

Resultats de la investigació.

Els resultats més rellevants:

1) En referència a **les consideracions** del professorat:

- ▶ *Només un **6,6%** del professorat de la mostra **ha realitzat activitats de formació sobre l'alumnat amb altes capacitats** dins del marc dels estudis universitaris, i un **3,3%** ha realitzat formació mitjançant seminaris, assistint a conferències, postgraus, etc.*
- ▶ *La **edat del professorat de l'estudi** (un **49,4%** tenen entre **35 i 44 anys**), a conseqüència, no es preveu un relleu massiu a curt o mitjà termini.*
- ▶ *El **26,7%** estan d'acord en que no coneixen com identificar les altes capacitats, un **23,3%** afirmen un desconeixement sobre como atendre-les un cop identificades , i , un **11,8%** reclama que falta formació com a obstacle principal per atendre las necessitats de l'alumnat amb altes capacitats des de l'escola inclusiva.*

3. Diagnòstic de la situació real a Catalunya sobre la intervenció educativa amb alumnat amb altes capacitats.

Resultats de la investigació.

Els resultats més rellevants:

2) En quant a les “**Necessitats educatives de l’alumnat amb altes capacitats, intervenció educativa i diversificació curricular:**”

▶ **92%** del professorat manifesta un **grau d’acord** en que els centres escolars catalans han de portar a terme un ensenyament adequat a tot l’alumnat, i per tant també als d’altes capacitats.

▶ Aquestes necessitats passen desapercbudes als centres educatius segons un **76,2%** del professorat ; i, per un **98,3%** els recursos per atendre la diversitat no són suficients.

▶ Un **39,7%** estan **d’acord** en que hi ha altres necessitats educatives més importants que les associades a les altes capacitats a l’hora d’intervenir educativament.

3. Diagnòstic de la situació real a Catalunya sobre la intervenció educativa amb alumnat amb altes capacitats.

Resultats de la investigació.

Els resultats més rellevants:

3) En referència a les "objeccions basades en ideologies i prioritats cap a la intervenció educativa amb alumnat amb altes capacitats";

► Un elevat percentatge de professorat (41,4%) considera que la intervenció educativa amb alumnat amb altes capacitats és font d'elitisme. També se constata poca col·laboració con la família quan un 92,8% manifesten **estar d'acord** en que l'atenció escolar de l'alumnat amb altes capacitats **només depèn dels pares i mares**.

4) En relació a les mesures organitzatives, tals com, "l'acceleració" i "agrupaments flexibles per capacitats";

► Un 50% del professorat considera que **preval l'avorriment** enfront una adequació o diversificació curricular, tot i que pràcticament la totalitat de la mostra **està d'acord** en que la **igualtat d'oportunitats exigeix atendre les necessitats de l'alumnat amb altes capacitats en el marco escolar inclusiu**.

3. Diagnòstic de la situació real a Catalunya sobre la intervenció educativa amb alumnat amb altes capacitats.

Principals Conclusions

Entre altres, les més rellevants:

L'existència d'un gran desconeixement dins l'escola d'avui per part del professorat català sobre la caracterització, el marc general, i , els elements funcionals per portar a terme la intervenció educativa amb alumnat amb altes capacitats.

Cal reflexionar sobre aspectes tan transcendents com l'atenció a la diversitat des del context educatiu i com preveure també la resposta educativa a l'alumnat amb altes capacitats . Es necessari tenir coneixement i valorar-los per poder treballar a partir d'ells/es i no a partir de falses objeccions o desconeixement en relació a las vies de resposta davant les necessitats educatives, socials i emocionals.

La necessitat de contribuir en dimensionar la consciència professional del professorat i facilitar la pràctica educativa de l'alumnat amb altes capacitats des de l'escola.

4. Experiència educativa i recerca des de l'escola. Model d'actuació comarcal. Fundació Oms.

Què és?

La Fundació Oms sorgeix a Manresa (Bages) després de 8 anys de diferents activitats desenvolupades des de l'escenari del Col·legi Oms i de Prat en el camp de les necessitats educatives de l'alumnat amb altes capacitats.

*Xarxa
Col·laborativa*

Treballa amb la col·laboració i cooperació de diverses Institucions com els CEIP, IES, centres escolars concertats, EAP, Universitat, i especialistes del camp de la salut.

Finalitat

Continuar cobrint el buit sobre les altes capacitats en el marc escolar inclusiu a partir de l'interès manifestat per famílies, escoles i professorat, que veuen la necessitat de rebre assessorament i orientació formativa sobre l'atenció educativa, social i emocional que aquest alumnat requereix.

Actuacions

La Fundació Oms desenvolupa els seus fins a través de l'assessorament i d'actuacions col·laboratives a: escoles públiques i concertades, especialistes, professorat, famílies, i ,en la recerca des de l'escola a Catalunya.

Fundació OMS

Col·legi Oms i de Prat

Investigació avaluativa de caràcter col·laboratiu

Avaluació d'un programa d'assessorament i intervenció educativa col·laborativa per donar resposta a les Necessitats Educatives de l'alumnat amb Altes Capacitats des de l'escola inclusiva.

4. Experiència educativa i recerca des de l'escola. Model d'actuació comarcal. Fundació Oms.

Objecte d' estudi:

“Assessorament i intervenció educativa de les necessitats educatives de l'alumnat amb altes capacitats per donar resposta des del context escolar inclusiu.”

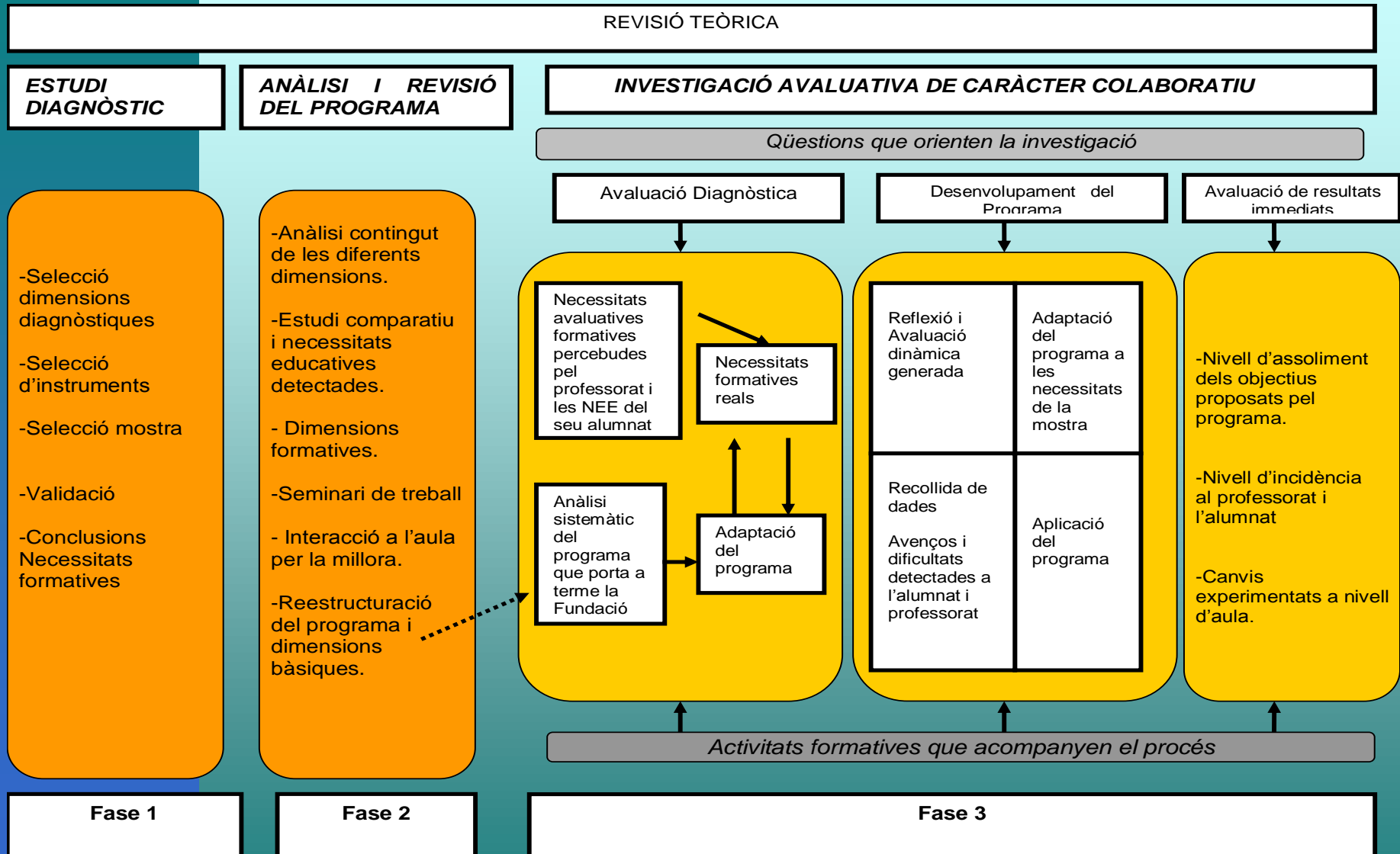
- **Objectiu General:** *millorar la intervenció educativa inclusiva dirigida a l'alumnat amb altes capacitats a través de l'orientació formativa del professorat.*

■ **Objetius específics:**

- **Desenvolupar un diagnòstic de les necessitats educatives del professorat i que treballa amb alumnat amb altes capacitats.**
- **Analitzar les necessitats educatives de l'alumnat amb altes capacitats d'Educació Primària i Secundària Obligatòria dels centres públics i concertats de la Comarca del Bages.**
- **Elaborar un programa d'assessorament i intervenció de les necessitats formatives detectades a partir de l'anàlisi sistemàtic i reestructuració del programa de la Fundació Oms del Col·legi Oms i de Prat.**
- **Avaluació participativa del programa.**

Experiència des de la pràctica educativa.

Model d'actuació comarcal. Fundació Oms. Col·legi Oms i de Prat.

5. Panoràmica general sobre la intervenció educativa amb alumnat amb altes capacitats a l'estranger.

Templeton International Fellowship

The Connie Belin & Jacqueline N. Blank International Center for Gifted Education and Talent Development

([Belin-Blank Center](#)) The University of Iowa, Iowa City, Iowa, USA

The Wallace National Research Symposium on Talent Development.

Aspectes a valorar:

- Legislació i regulació educativa
- Previsions específiques
- Criteris d'identificació
- Formació del professorat
- Investigació i recerca
- Prioritats i expectatives

5. Panoràmica general sobre la intervenció educativa amb alumnat amb altes capacitats a l'estranger.

Àustria, Anglaterra, Bèlgica, Bulgària, Suïssa, Alemanya, Dinamarca, Irlanda, Eslovènia, Espanya, Luxemburg, Romania, I Rússia **han millorat les previsions per atendre les altes capacitats al llarg dels últims anys.**

Rumania i Suïssa han avançat en l'aspecte central de **formació del professorat** des de les universitats.

Anglaterra és el país que **ha avançat més en els 5 aspectes de forma clara al llarg del últims sis anys.**

Majoritàriament alguns països europeus (sobretot Alemanya i Holanda), i el 50% dels estats nord americans implementen la intervenció educativa de l'alumnat amb altes capacitats mitjançant l'acceleració educativa; de les seves investigacions longitudinals es constata una repercussió molt positiva quan se'n fa un bon seguiment.

Dr. Joyce VanTassel-Baska (The College of William and Mary) USA

Els seus estudis mostren com l'acceleració i les experiències de cursos i aprenentatges intensius en edats joves s'ajusten bé a l'alumnat amb altes capacitats i permeten que avancin molt en àrees com matemàtiques, ciències, humanitats i ciències socials. Treballen amb **models de currículums integrats (ICM)** especialment dissenyats per alumnat amb altes capacitats, que s'han validat i s'empren amb molt d'èxit en moltes escoles americanes.

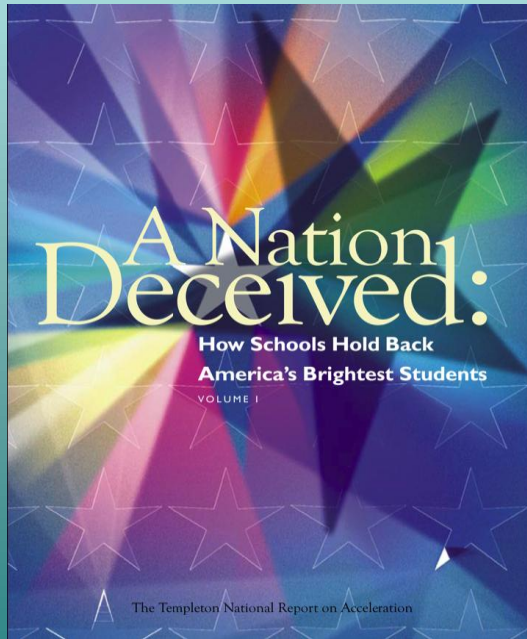
5. Panoràmica general sobre la intervenció educativa amb alumnat amb altes capacitats a l'estranger.

A **Mèxic** (Província del Yucatán) tenen un programa pedagògic d'atenció a les totes les escoles per nens/es de “ Capacidades y Aptitudes Sobresalientes ”. Es prepara al professorat mitjançant la capacitació per identificar i atendre les necessitats dins del programa escolar regular.

IRPA (Institute for Research and Policy on Acceleration) The University of Iowa

Síntesi de 50 anys de recerca als EEUU sobre acceleració:

- ▶ Recerca robusta i consistent
- ▶ Demostren efectes acadèmics/socials molt positius.

www.nationdeceived.org

MOLTES GRÀCIES

Gemma Vilaseca González
gvilasgo7@docd5.ub.edu